

JAPONYA DOĞALTAŞ PAZARI

İstanbul, 2006
Ar&Ge Őubesi

İÇİNDEKİLER

Japonya Haritası	1
I. Genel Bilgiler	2
II. Genel Ekonomik Göstergeler	3
III. Demografik Yapı	3
IV. Japonya Dış Ticareti	3
A) İhracatında Başlıca Ülkeler	3
B) İhracatında Başlıca Mallar	4
C) İthalatında Başlıca Ülkeler	4
D) İthalatında Başlıca Mallar	5
E) Türkiye Japonya Ticareti	5
V. Japonya Doğaltaş Sektörü	6
A) Doğaltaşın Kullanıldığı Alanlar	6
B) İthalat Eğilimleri	6
C) Ülkeler İtibariyle İthalat	7
1) Mermer ve Traverten.....	7
2) Granit	9
3) Standart Karo Taşlar	9
D) İthalatla İlgili Mevzuat ve Düzenlemeler	9
A) İthalattaki Düzenlemeler ve Kanunlar	9
B) Satıştaki Düzenlemeler ve Kanunlar	9
C) İnşaat Malzemeleri İle İlgili Düzenlemeler	10
E) Yerel Dağıtım Sistemi	11
A) Yerel Piyasa Koşulları	11
B) Dağıtım Kanalları	12
F) Pazara Giriş Önerileri	13
G) Satış Sonrası Hizmet	14
H) GTİP Bazında Japonya Doğaltaş İthalatı İle İlgili Değerler	14
I) İlgili Kuruluşlar	15

I. GENEL BİLGİLER

Yüzölçümü	377.899 kilometrekare
Nüfusu	127,8 milyon (Ekim 2005)
Başkenti	Tokyo
Para birimi	Japon Yeni
Resmi dili	Japonca
Devlet Başkanı	İmparator Akihito (7 Ocak 1989'da tahta çıkmıştır)
Yönetim Şekli	2 Meclisli (480 Üyeli Temsilciler Meclisi ve 252 Üyeli Yukarı Meclis) Anayasal Monarşi
Din	%49,7 Shinto, %44,6 Budist, %0,7 Hıristiyan, %5 Diğer
Saat farkı	7 saat (yaz saati uygulaması sırasında 6 saat)
Elektrik	110 volt, iki yassı girişi olan prizler kullanılıyor
İş saatleri	Bankalar 9:00-15:00 İş yerleri 9:00-17:00 Mağazalar 10:00-20:00 (hafta sonu açık) Müzeler 10:00-17:00 (genelde pazartesi kapalı)
Resmi tatiller	1 Ocak – yılbaşı Ocağın 2. pazartesi – Gençlik (Coming-of-age) günü 11 Şubat – Milli Kuruluş Günü 21 Mart – İlkbahar Ekinoksu 29 Nisan – Çevre (Greenery) günü 3 Mayıs – Anayasa günü 5 Mayıs – Çocuk günü Temmuzun 3. Pazartesi – Denizcilik bayramı Eylülün 3. Pazartesi – Yaşlılara saygı günü 23 Eylül – Sonbahar ekinoksu Ekimin 2. Pazartesi – Spor günü 3 Kasım – Kültür günü 23 Kasım – İşçiler şükran (Labor thanksgiving) günü 23 Aralık – İmparatorun yaşgünü <i>Not : 29 Aralık – 3 Ocak arası ile, golden week denilen 29 nisan – 5 mayıs arası birçok şirket ve kamu kuruluşu çalışmaz</i>
Mali yıl	1 Nisan - 31 Mart
Önemli adaları	Honshu, Kyushu, Hokkaido, Shikoku
Önemli şehirleri	Tokyo, Osaka, Nagoya, Yokohama, Kyoto, Fukuoka, Sapporo, Hiroshima, Kobe
İklim	4 mevsim yaşanır, ancak Japonya kuzeyden güneye geniş bir yay çizdiğinden, iklim çok farklılıklar gösterebilir
Vize	Japonya, Türk vatandaşlarına 3 aydan kısa süreli ziyaretlerde vize uygulamamaktadır
Yoğun seyahat dönemleri	Aralığın son-Ocağın ilk haftası, Altın Hafta (Golden Week -Nisan sonu-Mayıs başı) ve festival dönemi (Ağustos ortaları) yolculuk ve rezervasyonların en yoğunlaştığı dönemlerdir

II. TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER

Tablo: 1

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006t	2007t
GSYİH(milyar\$)	4.748,00	4.088,40	3.905,70	4.232,80	4.585,00	4.566,1		
GSYİH(reel büyüme, %)	2,10	0,40	0,10	1,80	2,30	2,60	2,60	2,00
Enflasyon(TÜFE ortalama, %)	-0,70	-0,70	-0,90	-0,30	0,00	-0,30	0,30	1,00
İhracat(FOBmilyar\$)	459,50	383,60	395,60	449,10	539,00	568,10	634,30	704,80
İthalat(FOBmilyar\$)	342,80	313,40	301,80	342,70	406,90	474,30	562,20	607,10
Cari İşlem Dengesi(milyar\$)	119,70	87,80	112,50	136,20	172,10	163,60	179,00	199,30
Döviz Rezervleri(milyar\$)	354,90	395,20	461,20	663,30	833,90	834,30		
Döviz Kuru(ortalama/yen: \$)	107,80	121,50	125,40	115,90	108,20	110,20	109,80	98,50

t: Tahmini

Kaynak: EIU (Economic Intelligence Unit) Ülke Raporu, Haziran 2006

III. DEMOGRAFİK YAPI

Tablo: 2

Nüfusun Yaş Dağılımı	2005^a
0-14 yaş	13,80
15-64 yaş	66,20
65+ yaş	20,00
Yaşlılık Oranı^b	30,20
Şehir Nüfusu^c	
Tokyo	8,50
Yokohama	3,60
Osaka	2,60
Nagoya	2,20
Sapporo	1,90
Kobe	1,50
Kyoto	1,50
Fukuoka	1,40
Toplam Nüfus(milyon)	127,8
a: Ekim, b: Üretici nüfusun 65 yaş üstü oranı, c: Eylül	

Kaynak: EIU (Economic Intelligence Unit) Ülke Profili, Haziran 2006

IV. JAPONYA DIŞ TİCARETİ

A) İhracatında Başlıca Ülkeler

Tablo: 3

Ülke	Pay%
ABD	22,60
ÇHC	13,50
Güney Kore	7,80
Tayvan	7,30
Hong Kong	6,00

Kaynak: EIU (Economic Intelligence Unit) Ülke Raporu, Haziran 2006

Türkiye'ye Toplam İhracatı (2005) : 2,17 Milyar USD¹

Toplam İhracat Rakamı (2005): 594,94 milyar USD²

B) İhracatında Başlıca Mallar

Tablo: 4

Mal Grubu	Milyar dolar
Ulaşım Teçhizatı	137,90
Elektrikli Makineler	132,10
Elektrikli Olmayan Makineler	120,90
Kimyasallar	53,10
Demir Çelik	27,60

Kaynak: EIU (Economic Intelligence Unit) Ülke Raporu, Haziran 2006

Türkiye'ye Önemli İhraç Maddeleri³:

- Dizel/yarı dizel motorlu taşıtlar
- Taşıtların aksam ve parçaları
- Kara taşıtları için dizel, yarı dizel motorlar
- Klima cihazları
- Düz örgü tezgahları, dikiş, trikotaj makineleri
- Demir-çelikten yassı hadde ürünler
- Buldozerler, greyderler
- Penisilinler, antibiyotikli ilaçlar
- Tankerler
- Bilgisayar giriş ve çıkış birimleri
- Televizyon kameraları
- Bilgi işlem makinelerinin aksam ve parçaları
- Fotoğraf film-kağıtlarını otomatik tab eden cihazlar
- Kendine özgü fonksiyonlu diğer makine ve cihazlar
- Yük gemileri

C) İthalatında Başlıca Ülkeler

Tablo:5

Ülke	Pay %
ÇHC	21,00
Birleşmiş Milletler	12,40
Güney Kore	4,70
Avustralya	4,70
Tayvan	3,50
Türkiye 56. sırada yer almaktadır.	

Kaynak: EIU (Economic Intelligence Unit) Ülke Raporu, Haziran 2006

¹ <http://unstats.un.org/unsd/comtrade>

² <http://unstats.un.org/unsd/comtrade>

³ <http://www.ihracatdunyasi.com/haber.html>

Türkiye'den Toplam İthalatı (2005) : 283,12 Milyon USD⁴

Toplam İthalatı (2005): 515,87 milyar USD⁵

D) İthalatında Başlıca Mallar

Tablo:6

Mal Grubu	Miyar dolar
Mineral Yakıtlar	132,10
Elektrikli&Diğer Makineler	118,40
Gıda	50,40
Kimyasallar	39,20
Hammaddeler	31,50

Kaynak: EIU (Economic Intelligence Unit) Ülke Raporu, Haziran 2006

Türkiye'den Önemli İthal Maddeleri⁶ :

- Domates konservesi
- Tütün
- Tabii borat konsantresi
- Bakır cevheri
- Metal kaplamalarından mücevher eşyası
- Dokunmuş hazır halı
- Tüller-diğer file mensucat
- Cameşya

E) Türkiye-Japonya Ticareti

Tablo: 7 (Milyon Dolar)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
İhracat	417.610	479.249	403.496	416.726	471.817	565.807	
İthalat	309.995	379.511	349.089	337.194	382.930	454.543	

Kaynak: DTM

⁴ <http://unstats.un.org/unsd/comtrade>

⁵ <http://unstats.un.org/unsd/comtrade>

⁶ <http://www.ihracatdunyasi.com/haber.html>

JAPONYA DOĞALTAŞ SEKTÖRÜ

Japonya’da doğal taş ürünleri için yapı taşı (building stone) kavramı kullanılmaktadır. Japonya’da mermer ve granite olan talepte, mezartaşı yapımı büyük rol oynamaktadır. Öte yandan, bu ürünlerin inşaat malzemesi olarak kullanılması yıllar itibarıyla düzenli olarak artmıştır.

Mermer genellikle iç zemin döşemelerinde ve iç duvarlarda kullanılırken, yüksek dayanıklılığa sahip olmasından dolayı, granit binaların dış cephe kaplamalarında, yağmur ve rüzgar alabilecek yerlerde kullanım alanı bulmaktadır.

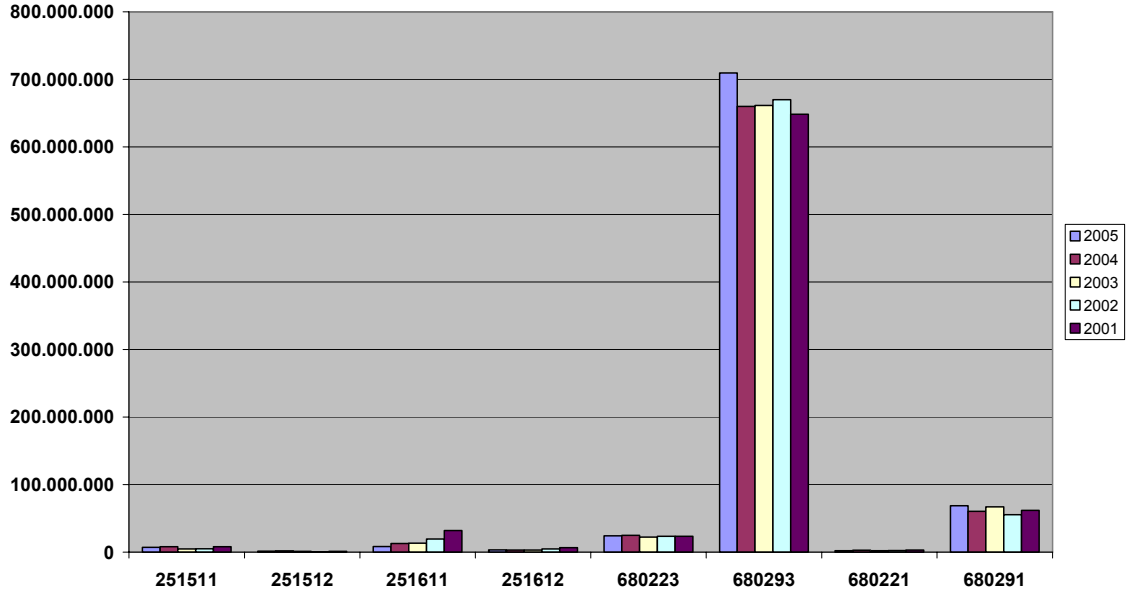
A) DOĞALTAŞIN KULLANILDIĞI ALANLAR

- 1. Mezar taşı Sanayi:** Japonya’da doğal taşlar mezarlarda, anıtlarda, mabetlerin çevrelerinde ve kaldırımlarda büyük miktarlarda kullanılmaktadır.
- 2. İnşaat Sektörü:** İnşaatların dış yüzeylerinde kaplama ve dekorasyon malzemesi olarak kullanılan doğal taşlar, inşaatların iç yüzeylerinde yer ve duvar karosu olarak ayrıca tuvalet, banyo ve hollerde kullanılırken, ayrıca mutfakta tezgah, banyoda küvet v.b yerlerde kullanılmaktadır. Ayrıca otel ve halkın kullanımına açık olan yerlerde büyük kullanım alanı bulmaktadır.
- 3. Bahçe Dizaynı:** Doğal taşlar, kanalizasyonlarda, golf sahalarında kaldırım taşı olarak, merdivenlerde, park ve bahçelerde kullanılmaktadır.
- 4. Heykeltraşlık:** Bahçelerde kullanılan fenerler, heykeller, buda imajları ve mabetlerde su kemerleri gibi yerlerde kullanılmaktadır. Ancak bu üretimleri devamlı bir üretim şeklinde değildir.
- 5. Süs Eşyaları ve İç Dekorasyon:** Özellikle mermer ve oniks taşları çeşitli süs eşyaları, vazo, küllük ve hediyelik eşya yapımı için kullanılmaktadır.
- 6. Makine Sanayi:** Ocak işletmeciliği ve doğal taş işleme tesisleri ile ilgili makine, ekipman ve teçhizatlarını ilgilendirmektedir. Bu makinelerin büyük çoğunluğu İtalya’dan ithal edilmektedir.

B) İTHALAT EĞİLİMLERİ

Japonya’ya inşaat malzemesi olarak yapılan doğaltaş ithalatı başlıca granit ve mermerden oluşmaktadır. Yerel taş ocaklarının sayısının azalmasından dolayı, Japonya granit arzının yaklaşık %90’nını ithal eder duruma gelmiştir. Japonya halkının doğal güzelliklere karşı büyük bir ilgisi olduğundan yıllar itibarıyla doğal taş ithalatında büyük bir artış izlenmiştir.

YILLAR İTİBARIYLA JAPONYA'NIN DOĞALTAŞ İTHALATI (\$)

Japonya doğaltaş pazarında, en önemli ürün grubunu 709,4 milyon \$ ile işlenmiş granit oluşturmaktadır. Diğer önemli ürün ise 68,8 milyon \$ ile işlenmiş mermer ve traverten ürünleridir.

Japonya doğaltaş ithalatı genel olarak incelendiğinde, 90'lı yıllardan günümüze blok granit ihracatında oldukça büyük bir düşüş olduğu görülmektedir.(1996: 147 milyon \$, 2005: 11,6 milyon \$). Bu durum, Japonya'nın, ham taş ihracatı yerine işlenmiş ürüne yöneldiğini göstermektedir.

C) ÜLKELER İTİBARIYLA İTHALAT

1) MERMER ve TRAVERTEN (Blok&Yarı İşlenmiş&İşlenmiş)

İtalya, İspanya ve Yunanistan, Japonya'ya en fazla mermer ihraç eden AB ülkeleridir ve ithalat pazarının % 60'ını elinde bulundururlar. İtalya 2005 yılında değerinde % 35'lik payla (27,7 milyon \$) ilk sırada yer almaktadır. İtalya'yı, Çin (15,9 milyon \$, %20 pay) ve İspanya(13,6 milyon \$, %17 pay) izlemektedir. Türkiye ise 4,5 milyon \$ ve % 5,7 pay ile 5. sırada yer almaktadır.

Eskiden Çin'in, Japonya'nın ölçü, renk, model ve hatalı olmama gibi ürün kalite standartları talebini karşılayamadığı düşünülürdü. Ancak, şimdilerde, Çin'in üretim kalitesindeki ve taş kesim teknolojisindeki gelişmeler ve işgücü maliyetinin ucuz olması nedeniyle, Japon pazarındaki payı artmıştır.

Tablo 8: Japonya'nın 2005 yılı mermer ithalatı dünya sıralaması (dolar)

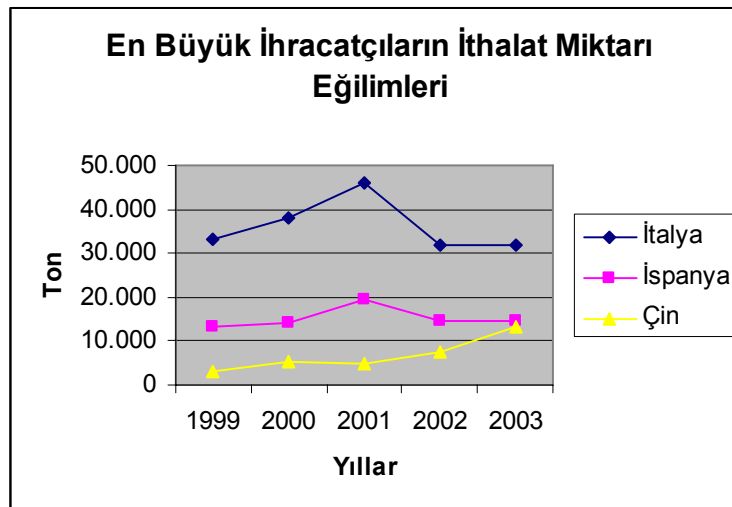
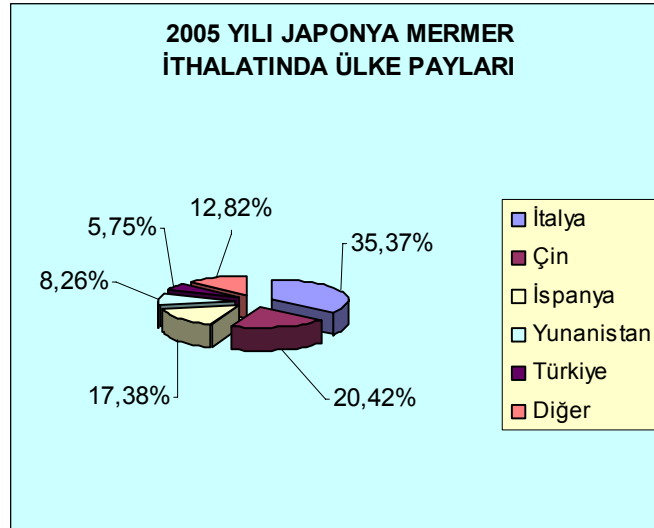
Sıralama	ÜLKE	Değer	Payı %
	Dünya	78.270.203	100
1	İtalya	27.683.688	35,37
2	Çin	15.981.014	20,42
3	İspanya	13.603.836	17,38
4	Yunanistan	6.461.560	8,26
5	Türkiye	4.503.956	5,75
	Diğer	10.036.149	12,82

Tablo 9: Japonya'nın doğaltaş ithalatı dünya sıralaması (dolar)

		2004 Nisan		2005 Nisan	
	ÜLKE	Değer	Payı	Değer	Payı
	Dünya	19.680.825	100	26.061.502	100
1	İtalya	7.890.171	40,1	9.688.453	37,2
2	İspanya	3.004.890	15,3	4.932.904	18,9
3	Çin	3.986.205	20,3	4.465.835	17,1
4	Yunanistan	1.708.185	8,7	2.544.527	9,8
5	Türkiye	393.303	2,0	1.583.116	6,1

Kaynak: Çetinkaya O.E.R.D Ltd. firmasının yaptığı doğaltaş sektör analizi

2004 yılı nisan ayında, Türkiye 7. sıraya kadar gerilese de, 2005 yılı nisan ayında, yukarıda da görüldüğü gibi 5. sıraya yükselmiştir. Türkiye'nin 2004 yılı nisan ayında Japonya doğaltaş ithalatındaki payı %2 iken, 2005 yılı nisan ayında bu pay %6,1'e çıkmıştır. 2004-2005 yılı Nisan ayı genel olarak değerlendirildiğinde Türkiye, 302,52 oranla büyük bir gelişme göstermiştir. Değişmeyen tek nokta ise İtalya, Çin, ve İspanya'nın ilk sıraları kaptırmamalarıdır.

Kaynak: JETRO Marketing Guidebook for Major Imported Products

2) GRANİT(Blok&Yarı İşlenmiş&İşlenmiş)

Japonya, 2005 yılında, 745,1 milyon \$'lık granit ithalatı yapmıştır. Bu ithalatın % 95'ni işlenmiş granit oluşturmaktadır. Çin, değerinde %95,6'lık payla (712,7 milyon \$), Japonya'nın granit ithal ettiği en önemli ülke olmuştur. Eski yıllarda, Çin'in Japonya'ya ihracatının çoğu, mezartası kalemi olarak kaydedilmesine rağmen, son yıllarda Çin granitinin rekabetçi fiyatının, gelişen işleme teknolojisi ile birleşmesi sonucu, Çin, Japonya doğaltaş pazarında büyük kazanımlar sağlamıştır. Granit ithalatında Çin'den sonra gelen Hindistan, Güney Kore, Filipinler ve İtalya gibi ülkeler çok düşük miktarlarda ihracat yapmışlardır.

Tablo 10: Japonya'nın 2005 yılı granit ithalatı dünya sıralaması (dolar)

Sıralama	ÜLKE	Değer	Payı %
	Dünya	745.154.269	100
1	Çin	712.731.979	95,65
2	Hindistan	11.633.867	1,56
3	Güney Kore	5.972.982	0,80
4	Filipinler	4.686.509	0,63
5	İtalya	2.956.648	0,40
	Diğer	7.172.284	0,96

3) STANDART KARO TAŞLAR

Japonya'da inşaat malzemesi olarak kullanılan bir diğer ürün 6-20 mm kalınlığındaki granit karolardır. Bu standart ürün genel olarak, işlenmiş ürün elde edilemeyecek küçük bloklardan üretilir. Son yıllarda, doğaltaş pazarında, ultra ince plaka olarak bilinen ve çok hafif ağırlıkta olan granit kullanımı artış göstermiştir. Bu ürün 5-6 mm kalınlığında olup, seramik ve fiber plaka ile arkadan desteklenmektedir. Bu ürün dışında, ülkede başka plaka üretimi yapılmamaktadır. Plaka ihtiyacı İtalya, İspanya, Portekiz ve Güney Kore ile Çin'den temin edilmektedir.

Diğer bir standart taş da mermer ve diğer taşların öğütülüp, çimento ve resin bileşikleriyle sertleştirilmesi sonucu meydana getirilen suni taştır. Bu taşın en önemli cazibesi doğaltaşlara göre daha ucuz olmasıdır.

Organik yapışkan maddelerinin yapımı duvar yüzeylerinde standart taş karosunun kullanılmasını sağlamıştır. Son yıllardaki yapı maliyetlerini azaltmak için yapılan girişimler, maliyet kalemlerinde rekabete dayanamayacak doğal taş alışkanlığı oluşturmuştur ve daha fazla inşaatçı duvar dışlarında standart taş karosu kullanmaya başlamıştır.

D) İTHALATLA İLGİLİ MEVZUAT ve DÜZENLEMELER

1) İthalattaki Düzenlemeler ve Kanunlar

Doğaltaşların ithalatında herhangi bir yasal düzenleme yoktur.

2) Satıştaki Düzenlemeler ve Kanunlar

Doğaltaşların satışında yasal bir düzenleme yoktur. Japonya'da tüm binaların yapısı ithal edilmiş olsun olmasın, Standart İnşaat Kanununa tabiidir. Yine, konut satışı ve sözleşmesi Konut Kalite Sigorta Kanununa tabiidir. Standart İnşaat Kanunu'ndan bahsetmek yerine, inşaat malzemeleri ile ilgili düzenlemelerden bahsetmek daha doğru olur.

3) İnşaat Malzemeleri İle İlgili Düzenlemeler

Yapı Standartları Kanunu'nun 37. maddesi, Yapı (Bayındırlık) Bakanlığı tarafından tebliğ edildiği gibi, binaların temelinde ve ana yapının parçalarında bulunan malzemelerin Japon Sanayi Standartları (JIS) veya Japon Tarım Standartlarına uygun olmasını zorunlu kılar. Yapı Standartları Kanununun 38. maddesindeki özel koşulla, kanunda ve tebliğde belirtilmeyen inşaat malzemeleri Yapı Bakanlığı tarafından verilen özel onayla kullanılabilir.

Madde 38:

Bu madde inşaat malzemelerinin, Yapı Araştırma Enstitüsü, Yapı Bakanlığı, Daha İyi Yaşam Merkezi, Tsukuba Yapı Testi Laboratuvarı ve belirtilen diğer enstitülerin veya deniz aşırı ülkelerdeki belirli test merkezlerinin performans testlerini sağlamasını zorunlu kılar. Test sonuçları Japon Yapı Merkezi tarafından teknik değerlendirmeye tabii tutulur. Bu işlem 1-3 hafta arasında zaman alır. Daha sonra BCJ (Japon Yapı Merkezi) teknik değerlendirme belgesinin bir kopyası ve başvuru formu Yapı Bakanlığına onay için teslim edilir.⁷

Uluslararası Standardizasyon Kanunu (JIS) Taş (JIS 1 5003-1995)⁸

Endüstriyel Standardizasyon Kanunu altında, standartlar endüstriyel ürünler kalitesi için hazırlanmıştır. JIS standartlarına uygun ürünler, JIS marka onayı ile etiketlenebilmektedir.⁹ Doğal taşlar için yasal bir etiketleme düzenlemesi yoktur.

- a) **Kare Taşlar:** Genişlik kalınlığın 3 katından daha küçük olmalı ve belirli bir uzunluğa (91,100 veya 150 cm) sahip olmalıdır.
- b) **Levha (Plaka) Taşlar:** Kalınlık 15cm'den az olmalı ve genişlik kalınlığın 3 veya daha fazla katı olmalıdır.
- c) **Kenchi Taşları (baş kısmı kesilmiş kare koni):** Kural gereği yüzey yaklaşık kare şeklinde olmalı. Dört kenardan aşağı doğru incelen kenarlar ve bu kenarın yan yüzeye olan uzunluğu yüzeyin 1,5 katı veya daha az büyüklükte olmalıdır.
- d) **Rag Taşları:** Kural gereği yüzey kare şeklinde olmalıdır. İki kenardan aşağı doğru incelen kenarlar ve bu kenarın yan yüzeye olan uzunluğu 1,2 katı veya daha az büyüklükte olmalıdır.

Fiziksel Özelliklerine Göre Sınıflandırma (Bükülme Direnci)

- 1) **Sert taş:** 4,903 N/cm² ve daha fazla
- 2) **Yarı sert Taşlar:** 981'den 4,903 N/cm²
- 3) **Yumuşak Taş:** 981 N/cm²'nin altında

Derece

- 1) **Sınıf 1:** Hatasız
- 2) **Sınıf 2:** Dikkate değer hatalar yok
- 3) **Sınıf 3:** Hatalar kullanımda sorun yaratmaz

Taştaki hatalar aşağıdakileri içerebilir;

- 1) Boyutların hatası, eğrilik, çatlak, düzensiz renkler, bozuk lekeler, çizik ve ezikler
- 2) Yumuşak taşlarda, leke ve boşluklar
- 3) Dekoratif taşlarda, renk tonunda ve yapıda düzensizlik ve lekeler içerebilir.

⁷ Uyanık Tülay, Doğal Taşlar Dış Pazar Araştırması, İGEME Yayınları, 2001, Ankara

⁸ Uyanık Tülay, 2001, Ankara

⁹ JIS sistemi hakkında detaylı bilgi için;

Japanese Standarts Association Tel: 03 3583 8005 <http://www.jsa.or.jp>

İşaretleme

Oluştuğu bölge veya özel ismi <Kaya Çeşidi> Fiziksel özelliklerine göre çeşidi >şekilce çeşidi> Sınıfı > Boyutları: kalınlık* genişlik* uzunluk

Ürün Sorumluluk Kanunu

Ürün kusurunun sonucunda insan hayatında ve organlarında zarara yol açan veya malda hasar yaratan ürünlerin üreticilerine, işleyicilerine veya ithalatçılarına verilen zararı ödeme sorumluluğunu yükler. Kanuna göre kusur, ürün kalitesindeki düşüklük değil ürün güvenliğindeki yetersizliktir. İthal ürünlerde zararı karşılama sorumluluğu ithalatçıya aittir.

Vergiler

1) Gümrük Vergisi

Doğal taşların ithalatında gümrük vergisi hakkında herhangi bir düzenleme yoktur. Doğal taşlar gümrük vergisinden muafır.

2) Tüketim Vergisi

(CIF + Gümrük Maliyetleri) + %5

E) YEREL DAĞITIM SİSTEMİ

a) Yerel Piyasa Koşulları

Doğal taş talebi, yeni başlayan ticari yapı ve konut inşaatlarındaki eğilimlerden büyük ölçüde etkilenmektedir. Japonya'da yapı sanayinin çok hızlı gelişmemesi doğaltaş sektörünü de etkilemektedir. 2003 yılında, yeni başlayan yapı inşaatları %3,2 oranında artarak 176.533 adete ve yeni başlayan konut inşaatları %2,5 oranında artarak 1.173.649 adete ulaşmıştır. Bununla birlikte, inşaatçılar yapı maliyetlerini azaltmak için güçlü taleplerle karşı karşıyadırlar ve bu durum doğal taş talebini etkilemektedir. Şehir iyileştirme planları, büyük ölçekli gökdelen projelerinin Tokyo çevresinde gelişme göstermesini teşvik etmiş ve inşaat sektöründeki kısıtlamaları azaltmıştır.

Tablo 11: Yeni Başlayan Yapı ve Konut İnşaatları

	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Yeni Başlayan Yapı İnşaatları	193.353	197.481	194.481	178.903	171.030	176.533
Yıllık Değişim	87,7	101,9	98,7	92,0	95,6	103,2
Yeni Başlayan Konut İnşaatları	1.179.563	1.226.207	1.213.157	1.173.170	1.145.553	1.173.649
Yıllık Değişim	87,9	104,0	98,9	96,7	97,6	102,5

Kaynak: Japanese Yearbook of Construction Statistics

Japonya doğal taş pazarında, tamamlama renk ve desen tekdüzeliği ve ölçü titizliği diğer ülkelerden daha fazla talep edilmektedir. Son zamanlarda, taşı kullanan tasarım firmaları ve inşaat sahipleri, eskiye nazaran, rekabet fiyatlarında olduğu kadar ürünlerin kalite seviyesinin yüksek olmasına daha çok dikkat etmektedirler.

b) Dağıtım Kanalları

1) Ham ve Plaka Taşlar

Çoğu ham ve plaka taşlar özel ithalatçılar tarafından ithal edilmektedir ve daha sonra taş işleyicilerine dağıtılmaktadır yada taş işleyicileri kendileri ithal etmektedirler. Deniz aşırı taşocağı sahipleri yerleşik dağıtım kanallarını kullanmaktadırlar.

2) Özel Siparişli Ürünler

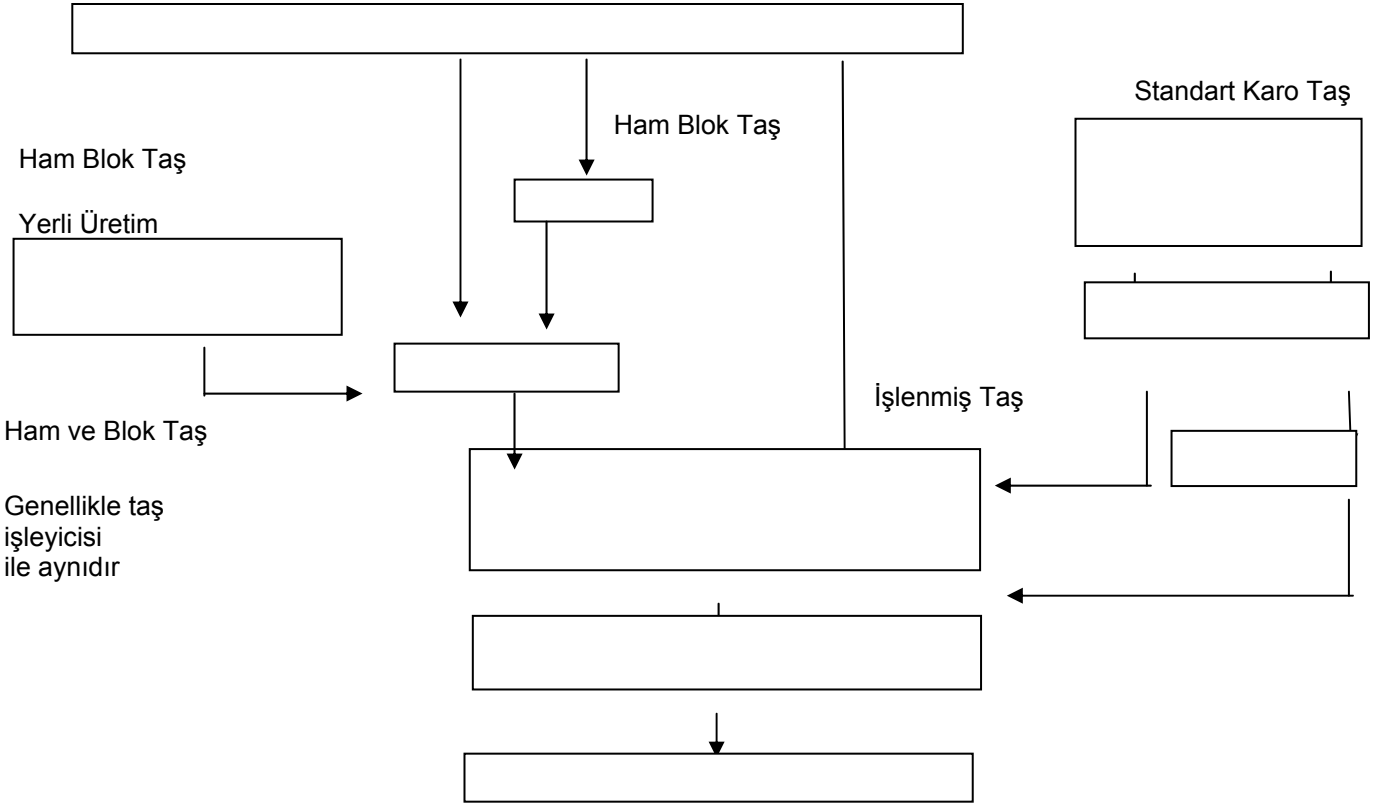
Taş işleyicileri, inşaatçılar tarafından verilen özel sipariş ham ve plaka taşlarında özel kesimler uygulamaktadırlar. Buna rağmen, işleyiciler ve tamamlayıcılar arasında kesin bir tanımlama yoktur ve uygulamada çoğu firma taş işleme ve tamamlama sürecini uygulamaktadır. İnşaat süreci belli bir şekil kazandığından bu yana, taş tamamlayıcıları genel müteahhit altında taşeronlar olarak faaliyet göstermektedirler.

3) Standart Taş Karosu

Standart taş karosuna büyük miktarda makine işlemesine gerek olmadığından, özel ithalatçılardan daha çok normal ithalatçılar başarılı olabilirler. Şu anda, çoğu ithalatçılar, inşaat maddeleri ithalatçıları ve temel karo üreticileridir.

Doğal taş sektörü, ithalat, işleme, tasarım ve nihai ürüne dönüştürme dahil her aşamada teknik kaynaklar ve tecrübe gerektirir. Büyük girişimciler ve onların bağlı grupları, doğaltaşın ithal edilmesinden nihai ürüne dönüşmesine kadar ki bütün süreç ile ilgilenmektedir. Son zamanlarda, üretici ülkeler, giderek ham taş ihracatından katma değeri yüksek işlenmiş ürünlere kaymaktadırlar. Bu durum, Japonya taş tedarikçilerine ve genel müteahhitlere direk olarak ithalat imkanı sağlamaktadır ve bu yüzden geleneksel dağıtım kanallarını engellemektedir.

Yapı Taşları ve Standart Karo Taşlarının Dağıtım Kanalları

Kaynak: JETRO Marketing Guidebook for Major Imported Products

F) PAZARA GİRİŞ ÖNERİLERİ

Her ülkenin doğal taşı kalite, sertlik ve nem emme oranında farklılık gösterir. Yapı taşı kullanıcıları renk ve desen düzenine ve boyut keskinliğine çok dikkat ederler. Üreticilerden sürekli olarak, bu ürün kalitesi ve özelliklerine uyan malzemeyi sağlamaları beklenir. Japonya ithalatı, son zamanlarda işlenmemiş taştan, levha ve parlatılmış ürün ithalatına doğru artmıştır. Bunun sonucu gelecekte, katma değeri daha yüksek ürünlerin ithalatında artış beklenmektedir. Yapı taşı sektörü pahalı olmayan yüksek kaliteli ürünlere olan talebi karşılamakta zorlanmaktadır. Bu nedenle talebi karşılamak için yeni kaynaklar araştırılmaktadır. Aslında bunlar yukarıda da ifade edilmişti ancak firmalarımıza pazara giriş için önemli referans noktaları sağlayacağı varsayımından yeniden bahsetme gereği duyulmuştur.

Bu şartlarda, Japon piyasasına girmeyi ve kazanç sağlamayı isteyen yabancı tedarikçiler için şu öneriler sıralanabilir:¹⁰

- **Düşük Fiyat Teklifi:**

Yapı taşlarına olan talep 1993'ten bu yana hızla azalmıştır. İnşaat sektöründeki proje sayısının azalmasına ilaveten, inşaatçılar yapı maliyetinin azalması konusunda güçlü bir taleple karşı karşıya kalmışlardır. Bu da yapı taşına olan talepte kayda değer bir düşüşe yol açmıştır. Maliyeti düşürme çabalarının bir parçası da Japon yapı müteahhitlerinin yapı taşı yerli tedarikçi yoluyla değil de direk yurt dışından sağlamasıdır. Piyasanın düşük fiyat ihtiyacını karşılamak için yabancı tedarikçiler aşağıdaki ölçülere göre düşük fiyat teklifi üzerinde çalışmalılar.

Japonya'ya olan deniz taşıma maliyetini azaltmak için taşı blok veya kalın dilimler halinde taşımak yerine cilalanmış son ürün olarak taşımak gereklidir. Ham taşın üretimin olduğu ülkede işlenmesi ve doğrudan Japonya'ya ihracat yapılması başka bir ülkede işlenmesine oranla daha az maliyetlidir.

- **Döşemenin basitleştirilmesiyle maliyetin düşürülmesi**

Japonya'da deneyimli taş cilalayıcıların az olmasıyla ilgili olan parlatma maliyetini düşürmenin bir yolu da, hazır beton yönteminin kullanılmasıyla döşeme işleminin basitleştirilmesidir. Bu yöntem sayesinde cilalama süresi azaltılabilir. Bu yöntemle olan talebin artması beklendiğinden, denizaşırı ülkelerdeki taş tedarikçilerinin bu yöntemi geliştirmeleri önerilir.

- **Ürün kalitesini geliştirmek**

Japon kullanıcılar, diğer ülkelere göre cilalamanın düzenli olması, renklerin ve desenlerin düzenli olması ve boyutların düzgün olmasına daha çok dikkat ederler. Son zamanlarda, yüksek kaliteli malzeme kullanımında geçmiş döneme göre daha ısrarlı olan inşaat sahipleri ve tasarım firmaları taşıma maliyetlerinin düşürülmesine ihtiyaç duymaktadır. Deniz aşırı ülkelerdeki taş tedarikçileri bitmiş ürünü ihraç ederken, yüksek kaliteli ürünü rekabet edebilecek fiyatlarla da teklif etmek zorundalar.

- **İşlemenin geliştirilmesi**

Japon kullanıcılar ürünün yapımını zorlaştıran zor şekilli ve eğimli taş ürünlerine (yakomono) çok önem verirler. Yakomono, Japonya'da sayıları çok az olan ve gittikçe azalan ustalar tarafından işleme gerektirmektedir. Japon yapı taşı sektörü yakomonoyu cilalanmış halde veya yurtdışındaki kaynağından ithal etmek zorunda kalmıştır.

¹⁰ Uyanık Tülay, 2001, Ankara

- **Orijinal taş çeşitlerine talep vardır**

İnşaat sahipleri ve tasarım yapan firmalar nadir bulunan orijinal taş çeşitleri aramaktadırlar. Bu taleplerin karşılanması için beyaz zemin üzerinde siyah noktalı mermer, mavi mermer ve kırmızı granit gibi nadir bulunan taş çeşitlerine ihtiyaç vardır. Denizaşırı ülkelerdeki taş tedarikçileri bu ihtiyaçları anlamalı ve orijinal ürünler teklif etmelidirler. Aynı zamanda fiyat rekabeti, işleme teknolojisindeki gelişme ve istikrarlı ürün kalitesine bağlı olarak Çin'den yapılan granit ithalatının artması gibi gelecekte mermer ithal kaynaklarında da (İtalya dışında diğer ülkelerden) daha fazla çeşitlilik beklenmektedir.

G) SATIŞ SONRASI HİZMET

Normalde satış sonrası hizmet gerekmemektedir. Ancak, taşın geçek kalite ve koşulunu içeren bazı durumlar vardır ki; ham taşın kesilmesine kadar değer biçilememektedir. Bazı tüketicilerin, teslimattan sonra ürün kalitesi konusunda şikayetleri olmaktadır. Buna ilaveten, kalite kontrole dikkat etmek çok önemlidir çünkü bir ithalatçı, ithal malların kusurlu ve insan vücuduna zararlı olduğunda PL (Ürün Sorumluluğu) altında bir mesuliyet alacaktır.

J) GTİP BAZINDA JAPONYA DOĞALTAŞ İTHALATI İLE İLGİLİ DEĞERLER¹¹

Blok Mermer ve Traverten İthalatı (2515)

	ÜLKE	DEĞER (\$)	MİKTAR (KG)
	Dünya	9.544.255	24.387.975
1	İtalya	3.956.416	7.172.000
2	Türkiye	1.265.050	5.315.000
3	Almanya	1.101.556	3.293.000
4	Portekiz	741.406	2.856.000
5	İspanya	711.559	1.430.000

Yontulmuş veya Kesilmiş Mermer ve Traverten (680221)

	ÜLKE	DEĞER (\$)	MİKTAR (KG)
	Dünya	2.274.583	1.999.082
1	Çin	931.676	798
2	İtalya	704.086	297
4	İspanya	79.088	96
5	Filipinler	70.555	60
6	Türkiye	65.129	134

İşlenmiş Mermer, Traverten ve Su Mermeri (680291)

	ÜLKE	DEĞER (\$)	MİKTAR (KG)
	Dünya	68.782.137	65.733.176
1	İtalya	23.299.130	19.336.000
2	Çin	14.915.229	14.783.000
3	İspanya	13.117.667	11.993.000
4	Yunanistan	6.019.559	5.739.026
5	Türkiye	3.618.015	5.318.000
6	Endonezya	1.794.664	3.270.268
7	Diğer Asya	1.605.825	805.000
8	Portekiz	1.347.907	1.790.000
9	Filipinler	582.586	597.000

¹¹ 2005 yılına ait değerlerdir. Bütün tablolar, <http://unstats.un.org> adresinden yararlanarak oluşturulmuştur.

Blok granit (2516)

	ÜLKE	DEĞER (\$)	MİKTAR (KG)
	Dünya	11.590.351	44.696.000
1	Çin	3.771.826	15.254.000
2	Hindistan	2.450.586	9.675.000
3	Güney Afrika	1.372.717	4.420.000
4	Kanada	741.397	3.819.000
5	Portekiz	675.824	2.076.000

Yontulmuş veya Kesilmiş Granit(680223)

	ÜLKE	DEĞER (\$)	MİKTAR (KG)
	Dünya	24.115.041	71.516.865
1	Çin	686.061.347	1.174.566.016
2	Hindistan	8.945.690	7.623.000
3	Güney Kore	5.284.032	4.425.000
4	Filipinler	4.543.396	1.794.000
5	İtalya	2.579.070	2.151.000
6	İspanya	424.165	360

İşlenmiş Granit (680293)

	ÜLKE	DEĞER (\$)	MİKTAR (KG)
	Dünya	709.448.877	1.192.855.961
1	Çin	686.061.347	1.174.566.016
2	Hindistan	8.945.690	7.623.000
3	Güney Kore	5.284.032	4.425.000
4	Filipinler	4.543.396	1.794.000
5	İtalya	2.579.070	2.151.000
6	İspanya	424.165	360

K) İLGİLİ KURULUŞLAR

- The Building Stone Association of Japan
Tel: 03-3866-0543
<http://www.kenchikusekizai.org>
- Japan Building Stone Industrial Association, processor's association
Tel: 03-3866-0543
Faks: 03-5687-3406
- Japan Stone Traders Association, Importer's Association
Tel: 03-3876-4153
Faks: 03-3876-5466